

ПРОБЛЕМА ЗМІНИ КЛІМАТУ В ЄВРОПІ: ПРИЧИНИ ТА НАСЛІДКИ

Демчук Наталія Станіславівна

кандидат біологічних наук,
старший викладач кафедри екології та географії
Житомирський державний університет імені Івана Франка, Україна

Дрозд Петро Васильович

студент
Житомирський державний університет імені Івана Франка
м. Житомир, Україна

Вступ. Зміна клімату є викликом для людства, оскільки вона суттєво впливає на спосіб життя на планеті. На всю діяльність людини впливає мінливість клімату, яка зумовлена природними факторами та антропогенною діяльністю. Зміна клімату має надзвичайно неоднорідний характер з точки зору простору, часової мінливості та розподілу. Ця особливість передбачає необхідність визначити ключові місцеві фактори для географічного регіону, який досліджується, а також ефективний мультидисциплінарний підхід для подолання негативних наслідків.

Фаза інтенсивного глобального потепління, яку ми пережили в останні десятиліття, розпочалася в 1950-х роках і прискорилося з 1980-х [2,3]. Ці зміни вплинули як на середньомісячну температуру, так і на сезонні показники, а також на екстремальні кліматичні явища.

Сьогодні наслідки зміни клімату вже відчуються і вони посилюватимуться у майбутньому. Зумовлені зміною клімату небезпечні погодні явища, наприклад, паводки, повені, сильні вітри, зливові дощі, град, посухи, затоплення прибережних територій призводять до значних економічних втрат в усьому світі.

Мета статті – розглянути проблему зміни клімату в Європі та прогнозовані зміни у майбутньому.

Обговорення та результати дослідження. Проблема виникнення надзвичайних ситуацій, пов'язаних зі зміною клімату, є актуальною й для України. Незважаючи на повільний характер глобальних змін, критично і суттєво змінюються екстремальні показники, що впливають на виникнення надзвичайних ситуацій.

Швидкість підвищення температури повітря в Україні випереджає світові тенденції. Внаслідок цього в Україні ймовірно посилення та поширення засух, збільшення площ земель, схильних до виникнення пустель. Такі зміни відбуваються не лише в Україні, а й на території Європи. За останні декілька десятків років в Україні середня річна температура підвищилася на 1,2°C [1]. У 2020 році середня місячна температура повітря була найвищою за весь період інструментальних спостережень за погодою. Такі зміни, зокрема, можна прослідкувати і на прикладі м. Києва. В період з 2010 по 2020 роки

середньомісячна температура м. Києва постійно змінювалася, що помітно на графіку (рис.1).

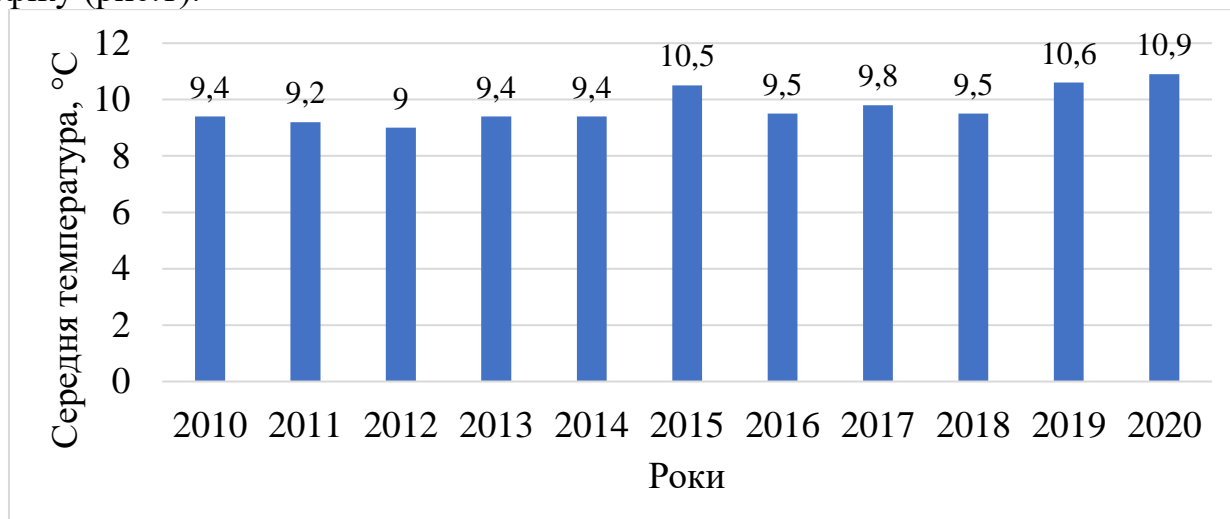


Рисунок 1. Середньомісячна температура у м. Києві в 2010-2020 рр.

Ймовірно, що зміни клімату будуть впливати на загальний річний стік і його коливання протягом року. Прогнозується, що зміни в характері опадів збільшать річний стік в Північній Європі і зменшать його в країнах, що оточують Середземне море. У гірських і континентальних районах більша кількість опадів буде випадати у вигляді дощу, а не снігу. Ці зміни також підвищать небезпеку повеней і літніх засух в низовинах річок. Випадання більш інтенсивних опадів може охопити великі площі, очікуються «повені століття».

Отже, зміна клімату – це проблема, яка торкнеться всіх нас, і тому її необхідно вирішувати разом.

Список літератури:

1. Зміна клімату: наслідки та заходи адаптації: аналіт. доповідь / [С.П. Іванюта, О. О. Коломієць, О. А. Малиновська, Л. М. Якушенко]; за ред. С. П. Іванюти. Київ: НІСД, 2020. 110 с.
2. Baldi M., Dalu G., Maracchi G., Pasqui M., Cesarone F. Heat waves in the Mediterranean: a local feature or a larger-scale effect? *Int. J. Climatol.* 2006. 26. P. 1477–1487.
3. Zampieri M., Russo S., di Sabatino S., Michetti M., Scoccimarro E., Gualdi S. Global assessment of heat wave magnitudes from 1901 to 2010 and implications for the river discharge of the Alps. *Sci. Total Environ.* 2016. 571. P.1330–1339.